

**operation
1325**

Arabuluculuk Laboratuvarı

**Arabulucu olarak
kadın uzlaştırıcılar**

Cover photo:
Susan Himme
Photo by the Swedish Institute
in Alexandria

Published by Operation 1325
February 2017, Stockholm
Text: Alexandra Iriarte
Editing: Caitlin McEvoy and Annika Schabbauer
Layout: Saga Holmgren
Print: JustNu Södermalm

Operation 1325

Hammarby allé 93 4 tr
120 63 Stockholm
info@operation1325.se
+46-8-676 05 09

Barış Süreçlerinde Kadınları Güçlendirmek

Arabuluculuk Laboratuvarı, kadın uzlaştırıcıları arabulucu olarak güçlendirmeyi ve teşvik etmeyi hedefleyen bir Operation 1325 kuruluşudur. 2016 yılında, Operation 1325 bu fikri destekledi, ortaklıklar kurdu ve ortaklarımızla birlikte katılımcıları seçti. Ekim ayında kuruluşumuz, uzlaştırma deneyimleri alışverişinde bulunulan ve arabuluculuk ve müzakere taktiklerinin eğitimi ile ilgili bilgi sağlanan bir platform olarak Mısır'da bir konferans düzenledi. Arabuluculuk Laboratuvarı katılımcıları, girişimi ülkelerindeki kadınlara yaymak için üç yerel konferans düzenlediler.

BİR ARAYA GELMEK

Operation 1325, Mısır İskenderiye'deki İsveç Enstitüsü ile işbirliği halinde 4-7 Ekim 2016 tarihlerinde kadın barış arabuluculukları ve müzakereleri üzerine Arabuluculuk Laboratuvarı düzenledi. Katılımcılar arasında Kolombiya, Filistin, Türkiye, Irak, Libya ve Yemen'den kadınlar mevcuttu. Açılış konuşmacısı, konuşmasını Suriye müzakereleri ve kadınlar üzerine yapan İskandinav Kadın Arabulucu Ağı üyesi Birgitta Holst-Alani idi.

Konferansın ana konusu BM'nin 1325 sayılı Kararı ve uzlaştırma ve çatışma çözümünün her seviyesinde kadının etkisini artırma stratejileri idi. Uluslararası müzakere girişimleri ve barış görüşmeleri de dâhil olmak üzere barış girişimlerinden ve karar alma süreçlerinden kadınların yapısal olarak dışlanmasının, barış süreci ve barışın geliştirilmesi üzerinde olumsuz etkisi olmuştur. Şunu biliyoruz ki kadınlar barış sürecinin dışında bırakıldığında kalıcı bir barış sağlanma şansı daha düşük oluyor.¹

1. Bakınız Paffenholz ve ark., "Making Women Count: Assessing Women's Inclusion and Influence on the Quality and Sustainability of Peace Negotiations and Implementation" ve Laurel Stone, "Quantitative Analysis of Women's Participation in Peace Processes", Annex II in "Reimagining Peacemaking: Women's Roles in Peace Processes"

LİDERLİK OLUŐTURMAK

Daha önceki tartıőmalarda ve Arabuluculuk Laboratuvarı sırasındaki öncelik, kadınların arabulucu olmasının ve bunun faydalarının belirlenmesiydi. Ne elde etmek istiyoruz? Barış ve çatışma çalışmaları alanındaki araőtırmacılar O'Reilly ve Ó Súilleabháin'e göre,"21. yüzyıl şiddeti karőısında uluslararası çatışma arabuluculuğuna, devlet adamlarının hükümetler arasında veya hükümetlerle iyi tanımlanmış isyan hareketleri arasında anlaşmalar yaptığı geleneksel yaklaőımlar azalıyor"². Uluslararası çatışma arabuluculuğuna geleneksel yaklaőımların kusurları, Suriye ve Myanmar / Burma gibi birçok durumda açıkça görölmektedir. Misyonumuz, Kamboçya Barış ve Çatışma alıőmaları Merkezi Genel Müdürü ve Folke Bernadotte Akademisi tarafından düzenlenen arabuluculuk taktiklerinin kaynak temsilcilerinden biri olan Emma Leslie tarafından kısaca özetlenmektedir. "Etki hakkında değil de koltuk sayısı hakkında tartıőmaya devam ediyoruz. Kadınların harekete geçip uluslararası barış sürecinde hizmet vermesini bekliyorsak, onları düzgün bir őekilde donatmalı ve hazırlamalıyız. O kiő (masadaki arabulucu) olacaklarını düőünürsek onları başarısızlığa mahkûm ederiz, çünkü bu uygun bir model değil. ... Barış sürecindeki liderlik hakkında daha çok konuőmalıyız." Araőtırmacılar şunu açık olarak biliyor ki kadınların liderlik rolü üstlenmemesinden dolayı, kadınlar yapısal olarak arabuluculuk süreçlerinden dıőlanmışlardır. Bu yüzden uzlaştırma süreçleri içerisinde kadınların varlığı ve terfi edilmesi bütöün süreci etkileyebilir.

Angela Cerón
Photo by the Swedish Institute in Alexandria

DIRENMEYLE KARŞILAŞMA

- “Asker modu”
- Temsiliyet
- Politik karar verme
- Ataerkillik

Gündeme gelen konulardan biri de temsille ilgili konulardı, Iraklı katılımcılardan birinin belirttiği gibi: “Kadınlar artık sadece bir kıyafet gibi; bütün bu konferanslarda sadece bir dekor gibi bulunuyorlar fakat bir katkıları yok.” Yemenli bir diğer katılımcı, “masada kadınların olması yeterli değil; gerçek anlamda kadınların çıkarlarını veya kadın hareketlerini temsil etmiyorlar.” dedi.

Birkaç katılımcının ortaya attığı diğer meseleler, sivil halk aleyhindeki "düşman tarafını" destekleme konusundaki iddiaları, özellikle "terörizmi destekleme" söylemiydi. Yerel eylemciler ve kadın barış sağlayıcıları, “İran ajanları, batıcılar veya şeytanın kadınları” gibi farklı karalama ve çarpıtma kampanyalarıyla suçlanabiliyor (Yemen). “Bize cadılar diyorlar.” (Libya)

"Asker modu"³ şu varsayımları güçlendiriyor; 1) düşmanı anımsatan bir dil konuşursanız, düşmanın bir parçası olabilirsiniz; 2) bizi eylemlerimizden caydırıyorsanız düşmanın bir parçası olabilirsiniz. Bu düşünce dizisinin somut bir sonucu, Türkiye’den iki Arabuluculuk Laboratuvarı katılımcısı Besime Konca ve Ayla Akat’ın yakın zamanda terör suçundan tutuklanmasıdır.

Katılımcılar, barış müzakereleri masalarına katılım da dâhil olmak üzere karar alma sürecinde kadın örgütlerinin katılımına şiddetli direnişle karşı karşıya kalmışlardır. Kadınlar harekete geçirmek ve eylemciler olarak katılmakta sorun yaşamıyorlar, ancak karar verme aşamasında kapılar suratlarına çarpılıyor. Özellikle ataerkillik küresel bir norm olduğundan ve çeşitli toplum ve kültürlerde farklı derecelerde mevcudiyet gösterdiğinden, kadınlar çoğu kamusal ve mesleki alanda kısıtlamaya maruz kalmaktadır. Konferansın katılımcıları, alan içinde

3 Antropolog Ivana Maček, akıl yürütme yöntemlerini, etik ve silahlı çatışma dönemindeki algıları araştırırken "asker modu" terimini yarattı: "Sarajevo under siege: Anthropology in war times", University of Pennsylvania basım2009.

ortak bir zemin buldu ve ataerkil yapıların ve normların bir sonucu olarak barış inşa etme eylemlerinde karşılaştıkları engellerin benzer deneyimlerini paylaştı.

Kadının sosyoekonomik gücünü etkileyen ve kadına yönelik şiddeti normalleştiren ataerkil yapılar, kadınların barış inşasına katılımını sınırlamaya sebep oluyor. Katılım eksikliğine karşı koymak için kadınların sosyo-ekonomik yönden güçlendirilmesinin teşvik edilmesi gerekiyor.

Kolombiyalı bir katılımcı, "Toplumsal cinsiyet tartışmasında, muhafazakâr seçkinler, 'bir cinsiyet ideolojisinin', Tanrı tarafından verilen aile birliğinin rollerini yok edeceğini iddia ediyor." diye konuştu.

DEĞİŞİMİ ZORLAMAK

Geniş ve küresel bir kadın hareketinin bir avantajı da sosyal yardım kapsamı ve skalasıdır. Katılımcılar, lobi faaliyetleri ve kadın örgütleri ile sosyal hareketler arasında çalışma sayesinde sivil halkın katılımının teşvik edilmesinin ve genişletilmesinin mümkün olduğunu iddia etti. "Ulusal diyalog, yerel çabalarla işbirliği yapmak için kaliteli çalışmaları ve uluslararası lobi baskısını sürdürerek, sokaklarda göstererek hükümete baskı uyguladı". Birçok durumda, kadınlar sorunlarını hükümet düzeyine çıkarmak için ulusal ittifaklar içinde çalışırlar. Kolombiya'nın daha önce başarısız olduğu müzakerelerden⁴ alınması gereken bir ders, mağdurların deneyim ve haklarına odaklanmak için zorunluluk duyulması gerektiğidir. Yakın tarihli barış anlaşmasında yer alan Kolombiya referandumu, barış görüşmelerine karşı çalışan kişiler dâhil olmak üzere toplumdaki tüm farklı grupları dinlemek ve hesaba katmak için gerekli şartları taşıyordu. Türkiye'de güncel olaylar, zamanlamanın önemini vurguluyor. Barış için ittifaklar ve ortak çalışma mevcut olsa da, bir barış kararı lehte değildir. Sonuçta, Türkiye'den katılımcılar "barışın yaygınlaştırılmasında başarılı olduk ancak çatışma tanınmadı" diye belirttiler.

4 Daha önce başarısızlığın bir diğer nedeni, 2003 yılında paramiliter liderlerle hükümet arasındaki silahsızlanma anlaşmasıydı. Bu girişim, parlamentonun birkaç üyesinin aynı paramiliter liderlerle silahlı kuvvetler tarafından "ülkeye geri ödeme" politik projesi için imzaladığı bir anlaşmadan iki yıl sonra düzenlendi.

Olga Sanchez
Photo by the Swedish Institute in Alexandria

DIŞ GÜÇLER MÜDAHALE ETTİĞİNDE

Katılımcıların tamamı, ülkelerinde anlaşmazlıkların çözümü için farklı uluslararası, ulusal ve tabandan gayretle ilgili deneyimlere sahip. Kolombiya'daki barış görüşmeleri hem yabancı hem de ulusal arabulucularla değil de yabancı refakat ve garantör olan ülkelerle işe yaradı⁵. Iraklı katılımcılar daha önceki çatışma çözme çabalarını "başkalarının bu işi yapmasına izin vermemek için bir uyarı" olarak gördüler. Filistin-İsrail çatışmasında yer alan arabulucular çoğunlukla önyargılı olarak değerlendirilir.

"Elde ettiklerinden fazlasını yok eden ve ülkenin sorunlarına müdahale eden arabulucular gönderen BM'ye nasıl güvenilebilir?" Libyalı bir katılımcının bu açık sorusu, bazı durumlarda dış müdahalenin ve barış görüşmelerine katılımının sorgulanabilir olduğunu gösteriyor. Dış katılımdan dolayı yaşanan korkulara rağmen, bazı Türk katılımcılar, uluslararası toplumun duraklatılmış bir sürece yardımcı olmasına olumlu bakıyorlardı.

5 NOREF Norveç Barış Gücü Kaynak Merkezi (2016) Kolombiya'daki barış sürecinde yenilikler (Rapor Haziran 2016), Oslo, Norveç; Herzbolheimer, K. Şuradan alınmıştır: <http://noref.no/Regions/Latin-America-and-the-Caribbean/Colombia/Publications2/Innovations-in-the-Colombian-peace-process>

NE YAPILABİLİR?

Kadınları meşru arabulucular olarak güçlendirmek ve teşvik etmek için somut bir öneri ve eylem planı, Arabuluculuk Laboratuvarını yürütmek suretiyle nüfuzu artırmaktadır. Kadınların siyasi partilerin desteğiyle başta siyasi nüfuz olmak üzere tüm farklı aşamalarda nüfuz sahibi olmaları gerekir.

"Kadınları yasama, yürütme ve yargıda her yerde görmek istiyoruz."

Diğer eylem planları şöyle:

- Belirli durumlarda müzakereler için uygun modeller yaratmak amacıyla paylaşılan deneyimleri ve bilgileri yaymak.
- İzleme ve gözlemlene yoluyla kadınları arabuluculuk rolleri dışında, uzlaştırma sürecini etkilemeye teşvik etmek.
- Bir kadın danışma grubu, özellikle de Avrupalı politikacılar gibi onların bilgi birikimine katkıda bulunacak bir sivil toplum ağı fikrinin desteklenmesi.
- Bir grup genç kadının BM ve AB'den profesyonel arabulucular ve müzakerecilerle eğitim almalarını ve kadınlar ile BM ve AB arasında bir işbirliğini teşvik etmesini sağlayacak bir platformu teşvik etmek.

DIYALOG SÜRECİNİ KEŞFETMEK

Eğitim, Clingendael Enstitüsü'nden Judith van den Boogert tarafından gerçekleştirildi. Eğitim, katılımcıların diyalog sürecinin farklı bölümleri ve adımları hakkında daha fazla bilgi sahibi olmalarını sağladı. Katılımcılardan bazıları, kendi ülkelerindeki deneyimleri diğer bağlamlara kıyasla bir bağlama yerleştirmek için ek eğitim talep ettiler.

The conference participants
Photo by the Swedish Institute in Alexandria

UZLAŖTIRICILAR ARABULUCU OLDU

Katılan kadınlar, kadın sorunlarını barış antlaşmalarına entegre ederek ve çatışma çözümü ve barış inşa sürecinde kadınları siyasi şahıslar olarak teşvik ederek kendi ülkelerinde 1325 Sayılı Kararı uygulamaya dahil oldular. Bazıları anayasa yapımında, hükümet görüşmelerinde ve isyancılar ile hükümetler arasındaki arabuluculukta yer almış veya şu an alıyor.

KOLOMBIYA

Angela Cerón, 2001'de kurulan Barış İçin Kadın Girişimi IMP, Iniciativa de Mujeres Colombianas por la Paz direktörü. Angela Cerón, hükümet yetkilileri ve paramiliter güçler arasındaki müzakerelere katıldı.

Olga Sanchez, farklı uluslararası forumlarda 20 yılı aşkın deneyime sahip olan Kolombiya'nın en önemli feministlerinden biridir. Kadınların yaşam koşullarının iyileştirilmesi ve sürdürülebilir barış için çalışan ulusal bir organizasyon olan Casa de la Mujer'in kurucusu. Sanchez, kaçırma olaylarında topluluklar, hükümet ve ayaklanma grupları arasında arabuluculuk yaptı.

Marina Gallego, barış müzakerelerini başlatmak için son 20 yıldır çalışan feminist ve antimilitarist Ruta Pacífica de las Mujeres'in Ulusal Koordinatörüdür. "Kolombiya Kadınlar Gerçeği ve Hafıza Komisyonu"nun koordinasyonunu sağladı ve barış diyaloglarını etkilemek için çatışmadan gelen kadın ifadelerini kamu gündemine taşıdı.

Angela Cerón, Olga Sanchez ve diğer kadın aktivistlerle birlikte, Kolombiya barış süreci içerisinde toplumsal cinsiyet alt komisyonunun kurulmasını savundu ve komisyonun çalışmaları hakkında geribildirim verdi. Komisyon, barış sürecine cinsiyet perspektifinin entegrasyonunu sağladı.

From left to right:
Susan Himme, Omami Bawi and Hilda Issa
Photo by the Swedish Institute in Alexandria

TÜRKİYE

Besime Konca, TBMM'nin milletvekilleri grubu olan Halkların Demokratik Partisi (HDP) için Türk parlamentosunda milletvekili olarak görev yapıyor. Bölgede geniş bir şemsiye organizasyon olan Kongreya Jinên Azad, KJA'da daha önce çalışma tecrübesi var. Çatışma çözümü ve siyasi görüşmeler konusunda deneyimli.

Ayla Akat Ata, Türkiye'de bir avukat ve eski bir milletvekili ve BDP, Barış ve Demokrasi Partisini temsil etti. KJA, Kongreya Jinên Azad organizasyonunun sözcülerinden biri. Ayla Akat, PKK eski lideri Abdullah Öcalan, Kürdistan İşçi Partisi için savunma avukatı olarak görev yaptı. Ayla Akat, kaçırma olaylarında topluluklar, hükümet ve isyan grupları arasında arabuluculuk yapıyor.

Nazan Üstündağ, modernite ve post-sömürgecilik teorisi, feminist kuram, devlet ve şiddet etnografyası ve çatışma araştırmaları üzerine uzmanlaştığı Boğaziçi Üniversitesi Sosyolojide Doktora yapıyor. Araştırması ayrıca arabuluculuk ve müzakerelerde cinsiyet bakış açılarını da içeriyor. Nazan Üstündağ, Türk kuruluşu olan Barış için Kadın Girişimi kurucularından biridir.

FILISTIN

Hilda Issa, Barış ve Demokrasi için Filistin Merkezi olan PCPD Sekreterliği Başkanındır. Örgüt, Filistin devletiyle demokrasi ve toplumsal cinsiyet eşitliği için Filistinlilerle İsraililer arasında adil bir barış için çalışıyor. Hilda Issa, liderlik eğitiminde deneyimli ve savunuculuk, siyasi katılım, çatışma çözümü ve arabuluculuk konularında eğitim almıştır.

Hebah Amin, PCPD'de bir aktivisttir. Yetkililer ve resmi paydaşlar arasındaki arabuluculuk ve siyasi müzakereler üzerine eğitim aldı. Hebah Amin, toplum işleriyle uğraşiyor ve Filistin'deki çeşitli organize gençlik hareketlerinin lideridir.

Amal Khreishe, feminist ve siyasi bir liderin yanı sıra, PWWSD Genel Müdürü, Filistin Çalışma Grubu Kalkınma Cemiyeti ve UNSCR 1325'in Filistin'de Uygulanmasına Yönelik Ulusal Kadın Koalisyonu'nun yönetim kurulu üyesidir.

Amal Khreishe cinsiyet eşitliğine ve savunuculuğuna ilişkin eğitim ve öğretim tecrübesine sahip. Kadın hakları ve Arap dünyasındaki demokrasiye geçiş sürecinde feminist bir perspektifle çeşitli bölgesel forumlara katılarak strateji düzenlemelerinde bulundu. Hilda Issa ve Hebah Amin ile birlikte Filistin'deki iki ana siyasi güç arasında arabuluculuk yapmayı planlıyor.

YEMEN

Kadın haklarının önde gelen savunucusu olan **Amal El Basha**, Yemen'de olduğu kadar BM sisteminde de kamu sektöründe geçmişe sahiptir. İnsan Hakları için Arap Kız Kardeşler Forumu'nun başkanı, Ceza Mahkemesi için Uluslararası Koalisyon danışmanı ve Yemen İnsan Hakları Bakanlığı eski danışmanıdır. Amal El Basha toplumsal cinsiyet ve insan hakları konusunda eğitimler vermiş ve değerlendirmeler yapmıştır. Uluslararası Ceza Mahkemesi'nden eğitim almıştır. Yemen'deki çatışma nedeniyle şu anda Mısır'da yaşıyor.

Hala El Olaki, Mısır'da diasporada yaşayan Yemenli bir aktivist. Kapasite geliştirme eğitimleri almıştır.

Amal El Basha
Photo by the Swedish Institute in Alexandria

LIBYA

Omima Bawi, güvenlik güçleri geçmişi ve anayasal ve insan haklarına ilişkin uzmanlığı bulunan bir avukattır. Anayasa taslağının hazırlanması, bilgi toplama ve uzlaştırma komisyonunda yer aldı ve yerinden olmuş kişilerin ve siyasi mahkûmların insan hakları komitelerine üye. Omaima Bawi, DDR programı içinde bir silahsızlanma organı eğitti.

Ebtesam Al Gusbi, Karar Verme Komitesinde Kadınların Katılımı üyesidir. Topluluk düzeyinde arabuluculuk konusunda geniş tecrübeye sahiptir ve UNSCR 1325 hakkında eğitim almıştır.

Zahra' Langhi, Libya Kadın Barış Platformu'nun kurucularından biridir. Barış ve kadın liderliğini savunan bir sivil toplum stratejisti olmasının yanı sıra toplumsal cinsiyet üzerine uzmanlaşmış bir akademisyendir. Birleşmiş Milletler kadınları içinde kadınları politik, ekonomik ve sosyal reformların liderleri haline getirme amacıyla olan Libyalı Kadınların Siyasi Olarak Güçlendirilmesi Programını koordine etti. Zahra Langhi seçim yarasındaki kontenjan girişimini yönetti.

Susan Himme, Libya Diyalog Forumu'nun yürütme müdürü ve UNSCR 1325'i savunuyor. Susan Himme, hukuk alanında bir diplomaya sahiptir ve kadın haklarının anayasal yapı sürecinin bir parçası olarak savunulmasına katkıda bulunmuştur. Ayrıca topluluk düzeyinde arabuluculuk deneyimi vardır.

Abtisam Alqusbi, Tunus' ta bir Kadın profesör ve Libya hükümeti tarafından tanınan ilk multeci örgütü olan, Libya multeci komitesi lideridir. Ayrıca Barış ve kalkınma yolu örgütünün başkanıdır. Abtisam Tunus 'ta Libya li aileler ve Libya li bireyler arasında uzlaşma sağlamak için çalışmaktadır. Kendisi ,tutuklu ve cepheden geri dönenler için kurulan psiko-sosyal destek komitesinin kurucularından olup,tutuklular ve muhalifleri arasında müzakere ve reform üzerinde çalışmaktadır.

IRAK

Liza Hido, 2004 yılında Irak'ta kadın liderliğini ilerletme misyonuyla kurulan Bağdat Kadın Derneği'nin kurucu ortağı ve başkanıdır. Merkezi hükümetin uzlaşma komitesinde sivil toplumu temsil eden tek kadın olarak görev yapıyor ve Savunma ve İçişleri Bakanlığı'na barış için kadın öncelikleri ve kadının şiddet yanlısı aşırılıklara karşı direnme süreçleri konusunda danışmanlık yapıyor. Ayrıca çeşitli etnik ve dini grupları diyaloga ve uzlaşma sürecine getirme konusunda uzman.

Sahira Ahmed Abdul Kareem, önde gelen bir avukat ve Bağdat Kadınlar Derneği'nin üyesidir. Liderlik konusunda eğitilmiştir.

KÜRESEL BİR TOPLUM İNŞA ETMEK

Arabuluculuk Laboratuvarı, kendi ülkesinden edindiği deneyimleri ve hikâyeleri paylaşarak ortaya çıkan yoldaşlığı geliştirmiştir. Arabuluculuk Laboratuvarı, kadınların dinleyecekleri ve dinlenecekleri bir alan yarattı. Bir katılımcı "Dünya kadın hareketinin bir parçası olarak, barış sürecinin devam etmesini sağlamak için yapabileceğimiz bir şey var mı" diye sordu. Birbirlerinin eylemlerini kendileri olarak desteklemek ve teşvik etmek istediğini dile getirdi.

"Dünya kadın hareketinin bir parçası olarak, barış sürecinin devam etmesini sağlamak için yapabileceğimiz bir şey var mı?"

Operation 1325, birkaç İsveçli kadın ve barış örgütü tarafından başlatılan bir şemsiye organizasyondur. Savunma ve eğitim yoluyla, İsveç'te ve uluslararası alanda örgütlerin amacı, kadınların barış sürecinin her aşamasında ve anlaşmazlıkların çözülmesinde nüfuzunu arttırmaktır. Operation 1325, 1325 sayılı BM kararını uygulamak amacıyla karar alıcıları, sivil toplumu ve halkı etkilemek için tartışma ve diyalog platformları yaratır.

Ayla Akat Ata, Nazan Ustundag and Besime Konca
Photo by Swedish Institute of Alexandria

Kaynakça

Herzbolheimer, Kristian. Innovations in the Colombian peace process. Oslo, Norway: NOREF Norwegian Peacebuilding Resource Centre, June 2016. Retrieved from: <http://noref.no/Regions/Latin-America-and-the-Caribbean/Colombia/Publications2/Innovations-in-the-Colombian-peace-process>

Macek, Ivana. Sarajevo under siege: Anthropology in war times. University of Pennsylvania press, 2009.

O'Reilly, Marie and Ó Súilleabháin, Andrea. "Women in Conflict Mediation: Why it matters", International Peace Institute, Policy brief September 2013.

Paffenholz, Thania, et al. "Making Women Count: Assessing Women's Inclusion and Influence on the Quality and Sustainability of Peace Negotiations and Implementation", in A global study on the implementation of United Nations Security Council resolution 1325, UN Women, 2015.

Stone, Laurel. "Quantitative Analysis of Women's Participation in Peace Processes", Annex II in "Reimagining Peacemaking: Women's Roles in Peace Processes" in O'Reilly, M, Ó Súilleabháin, A and Paffenholz, T. Reimagining Peacemaking: Women's Roles in Peace Processes. New York: International Peace Institute, June 2015.

KURULUŐLAR

Kolombiya

Iniciativa de Mujeres Colombianas por la Paz
www.mujeresporlapaz.org

Casa de la Mujer
www.casmujer.com

Ruta Pacífica de las Mujeres
www.rutapacifica.org

Filistin

PCPD, Palestinian Centre for Peace and Democracy
www.pcpd.ps

PWWSD, Palestinian Working Women Society for Development
www.pwwsd.org

Türkiye

BIKG, Barış için Kadın Girişimi
<http://barisicinkadinlar.com>

TJA/KJA, Kongreya Jinên Azad
www.tevgerajinenazad.com

“Barış ve insan hakları için çalışan kadınlar, kim bundan daha iyi bir arabulucu olabilir ki? Tarafları VE eylemlerinin sonuçlarını bilen biz varken başka kim olabilir?”

Hilda Issa, Filistin.

